

การสอบสวนโรค

Outbreak Investigation

การสอบสวนผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีทหารอียิปต์เดินทางเข้าประเทศไทย จังหวัดระยอง กรกฎาคม 2563

An investigation of a Covid-19 infected Egyptian soldier traveling to Thailand, Rayong Province, July 2020

วัลภา ศรีสุภาพ¹Wallapa Srisupap¹มนตริยา อุ่นเทียมโสม¹Montriya Unteamsom¹วิลาวรรณ เอี่ยมสะอาด²Wilawan Iamsa-ad²ธนิต รัตนธรรมสกุล³Thanit Rattanathumsakul³¹สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ชลบุรี¹Office of Disease Prevention and Control, Region 6
Chonburi²สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง²Rayong Provincial Health Office³กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค³Division of Epidemiology, Department of Disease Control

DOI: 10.14456/dcj.2021.15

Received: November 20, 2020 | Revised: December 24, 2020 | Accepted: December 28, 2020

บทคัดย่อ

วันที่ 12 กรกฎาคม 2563 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ชลบุรี ได้รับแจ้งจากด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา ว่าพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 1 คน เป็นนายทหารอียิปต์ที่เข้ามาปฏิบัติภารกิจทางทหารในประเทศ ทีมสอบสวนโรคจากสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ชลบุรี และกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยองร่วมกัน ดำเนินการสอบสวนโรค วันที่ 13-15 กรกฎาคม 2563 เพื่อยืนยันการวินิจฉัย พรรณณาลักษณะทางระบาดวิทยาของโรค ระบุที่มาของการติดเชื้อ และควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ทบทวนสถานการณ์ของโรค สัมภาษณ์และเก็บตัวอย่างทางเดินหายใจจากผู้เดินทางทั้งหมด ส่งตรวจหาสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 ด้วยวิธี real time reverse transcription polymerase chain ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม และศึกษาสภาพแวดล้อม ผลการสอบสวนพบผู้ติดเชื้อ 1 คน เป็นเพศชาย อายุ 43 ปี สัญชาติอียิปต์ อาชีพทหาร เดินทางจากประเทศปากีสถาน เข้ามาในประเทศไทย เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2563 โดยเที่ยวบินทางทหาร มีกัปตันและลูกเรือ รวม 31 คน เข้าพักที่โรงแรมเอกชนแห่งหนึ่ง จังหวัดระยอง (ไม่ได้เป็นสถานที่กักกันทางเลือกที่ทางราชการกำหนด) ระหว่างวันที่ 8-11 กรกฎาคม 2563 และออกเดินทางไปศูนย์การค้าในจังหวัดระยองระหว่างเข้าพัก ทั้งหมดได้บินออกจากประเทศไทยเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2563 ผลการค้นหาลูกผู้ป่วยเพิ่มเติม รวมถึงการคัดกรองประชาชนในจังหวัดระยอง รวมจำนวน 7,040 คน ไม่พบผู้ติดเชื้อ สันนิษฐานว่าทหารคนดังกล่าวได้รับเชื้อมาจากต่างประเทศก่อนเดินทางเข้ามาประเทศไทย โดยไม่มีอาการเจ็บป่วย ดังนั้น โอกาสที่ผู้ติดเชื้อจะสามารถแพร่กระจายไปยังผู้อื่นได้จึงมีน้อยมาก อย่างไรก็ตามยังคงมาตรการป้องกันตนเอง ด้วยการสวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง ล้างมือบ่อยๆ และลงทะเบียนเข้า-ออกสถานที่โดยใช้แอปพลิเคชัน “ไทยชนะ” เพื่อเตรียมความพร้อมในรับมือหากเกิดการระบาดระลอกใหม่ต่อไป

ติดต่อผู้พิมพ์ : วัลภา ศรีสุภาพ

อีเมล : wullapatuk@gmail.com

Abstract

On 12 July 2020, the Office of Disease Prevention and Control, Region 6 Chonburi was notified by the Disease Control Checkpoint of the U-Tapao International Airport that SARS-CoV-2 infection was detected in one Egyptian soldier. The Investigation Team from the Office of Disease Prevention and Control, Region 6 Chonburi, the Division of Epidemiology of Department of Disease Control (DDC) and the Rayong Provincial Health Office jointly conducted an investigation during 13-15 July 2020 to confirm the diagnosis, describe characteristics of the case, identify sources of infection and risk factors, as well as control and prevent the spread of the disease. We reviewed the situation of the disease, interviewed and collected respiratory specimens from all travelers and sent for SARS-CoV-2 detection using real time reverse transcription polymerase chain technique, performed active case finding, and conducted an environmental study. The results showed that there was an infected case of COVID-19. He was a 43-year-old, male, Egyptian soldier. He departed from Pakistan and arrived Thailand on 8 July 2020 by a military flight with a total of 31 captain and crew members. They stayed at a hotel in Rayong Province (Non-alternative state quarantine) during 8-11 July 2020. They also went to a shopping center in Rayong Province for shopping. All of them left Thailand on 11 July 2020. From the active case finding including 7,040 people in Rayong province, we found no more infected person. The infected Egyptian soldier should be getting infected before arriving in Thailand without any symptoms. Therefore, there is low chances of disease spreading. However, self-protection measures must be maintained by wearing mask in public places, practicing social distancing, washing hands, and check in and check out with application “Thai Chana” for preventing next outbreak.

Correspondence: Wallapa Srisupap

E-mail: wullapatuk@gmail.com

คำสำคัญ

โรคไวรัสโคโรนา 2019, ทหารอียิปต์, ระยอง

Keywords

Covid-19, Egyptian soldier, Rayong

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นโรคติดต่อระบบทางเดินหายใจที่เกิดจากเชื้อไวรัสชื่อ Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2 (SAR-COV-2) ซึ่งแพร่กระจายในหลายประเทศทั่วโลก ส่งผลให้เกิดผู้ติดเชื้อและผู้เสียชีวิตจำนวนมาก องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) จึงประกาศให้การระบาดของโรคดังกล่าวเป็น “ภาวะฉุกเฉิน ด้านสาธารณสุขระหว่างประเทศ” (Public Health Emergency of International Concern: PHEIC) เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2563⁽¹⁾ ประเทศไทย โดยกระทรวงสาธารณสุข ได้ประกาศเป็นภาวะฉุกเฉิน

ทางด้านสาธารณสุขและเปิดศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Operating Center: EOC) ตั้งแต่วันที่ 6 มกราคม 2563⁽²⁾ เป็นต้นมา รัฐบาลได้ประกาศจัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ศบค.) เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2563⁽³⁾ และได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในทุกเขตท้องที่ทั่วราชอาณาจักร เพื่อควบคุมและบริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 อย่างมีเอกภาพ โดยตั้งแต่วันที่ 3 เมษายน 2563 รัฐบาลมีนโยบายให้คนไทยที่เดินทางมาจากต่างประเทศต้องรับการกักตัวในสถานที่ที่รัฐจัดให้ (state quarantine) เป็นเวลา 14 วัน⁽³⁾ สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ณ วันที่ 9 กันยายน 2563 รายงานผู้ป่วยยืนยันทั่วโลก รวม 210 ประเทศ 2 เขตบริหารพิเศษ 1 นครรัฐ จำนวน 12,170,570 คน เสียชีวิต 552,112 คน ประเทศที่มีจำนวนผู้ป่วยยืนยันมาก 3 อันดับแรก ได้แก่ สหรัฐอเมริกา 3,158,932 คน บราซิล 1,716,196 คน อินเดีย 769,052 คน ส่วนอียิปต์ เป็นอันดับที่ 31 มีจำนวนผู้ป่วย 100,041 คน รักษาหายแล้ว 79,008 คน เสียชีวิต 5,541 คน สำหรับประเทศไทย มีผู้ป่วย 3,202 คน เสียชีวิต 58 คนและเป็นกลุ่มผู้ป่วยยืนยัน ที่เดินทางมาจากต่างประเทศและกักกันในพื้นที่ที่รัฐกำหนด 265 คน (4)

เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2563 สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ชลบุรี ได้รับแจ้งจากช่องทางด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศสนามบินนานาชาติอู่ตะเภา และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง ว่าพบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 1 คน เป็นนายทหารสัญญาชาติอียิปต์ที่เข้ามาปฏิบัติภารกิจทางการทหารในประเทศไทย ทีมสอบสวนโรคสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ชลบุรี และกองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง และโรงพยาบาลระยอง ได้ร่วมดำเนินการสอบสวนโรคเพื่อยืนยันการวินิจฉัย พรณณาลักษณะทางระบาดวิทยาของโรค ระบุที่มาของการติดเชื้อ และควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรค ระหว่างวันที่ 13-15 กรกฎาคม 2563

วัสดุและวิธีการศึกษา

1. การศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา

ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม โดยกำหนดนิยามผู้ป่วย⁽⁵⁾ เข้าเกณฑ์สอบสวนโรค (Patients Under Investigation: PUI)⁽⁵⁾ โดยการสัมภาษณ์ ชักประวัติการสัมผัส และการเจ็บป่วยตามแบบฟอร์ม Novelcorona 2 ของกองระบาดวิทยา⁽⁵⁾ ดังนี้

ผู้ป่วยสงสัยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มีอาการ หมายถึง ผู้ให้ประวัติว่ามีไข้ หรือวัดอุณหภูมิกายได้ตั้งแต่ 37.5 องศาเซลเซียสขึ้นไป และ/หรือมีอาการของ

ระบบทางเดินหายใจอย่างน้อยหนึ่งอาการ ดังต่อไปนี้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ ไม่ได้กลิ่น หายใจเร็ว หายใจเหนื่อย หรือหายใจลำบาก โดยเริ่มมีอาการ ตั้งแต่วันที่ 8-24 กรกฎาคม 2563

ผู้ป่วยยืนยันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Confirmed Case) หมายถึง ผู้ป่วยที่เข้าเกณฑ์สอบสวนโรค ที่มีผลตรวจทางห้องปฏิบัติการพบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 ด้วยวิธี Polymerase Chain Reaction (PCR) จากห้องปฏิบัติการตามที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ประกาศอย่างน้อย 1 แห่ง หรือด้วยวิธี sequencing หรือเพาะเชื้อ

ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ไม่มีอาการ (Asymptomatic Infection) หมายถึง ผู้ที่มีผลตรวจทางห้องปฏิบัติการพบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 ด้วยวิธี PCR จากห้องปฏิบัติการหรือด้วยวิธี sequencing หรือเพาะเชื้อ แต่ไม่มีอาการหรืออาการแสดงใดๆ

การค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม⁽⁵⁾ ดำเนินการใน 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้สัมผัสใกล้ชิด (Close Contact) หมายถึง เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติการท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา จังหวัดระยอง พนักงานขับรถรับส่งกลุ่มทหารอียิปต์ระหว่างท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภากับโรงแรมที่พัก บุคคลที่อยู่ในสถานที่พักของกลุ่มทหารและสถานที่อื่นๆ ที่กลุ่มทหารอียิปต์เดินทางไป ระหว่างพักอยู่จังหวัดระยอง ระหว่างวันที่ 8-11 กรกฎาคม 2563 ค้นหาโดยการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องและติดตามดูจากกล้องวงจรปิดของโรงแรมเอกชนแห่งหนึ่ง จังหวัดระยอง และศูนย์การค้า A แบ่งออกเป็น

ผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง หมายถึง ผู้สัมผัสที่มีโอกาสสูงในการรับหรือแพร่เชื้อกับผู้ป่วยที่มีโอกาสสัมผัสสาร คัดหลังจากทางเดินหายใจของผู้ป่วย โดยไม่ได้ใส่ Personal Protective Equipment (PPE) ตามมาตรฐาน

ผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงต่ำ หมายถึง ผู้สัมผัสที่มีโอกาสต่ำในการรับหรือแพร่เชื้อกับผู้ป่วย ได้แก่

ผู้สัมผัสที่ไม่เข้าเกณฑ์ผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง

1.2 การค้นหาผู้ป่วยเชิงรุก (Active Case Finding) ในกลุ่มผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงต่ำของผู้ป่วยยืนยัน และกลุ่มที่อยู่ในสถานที่/ชุมชน เดียวกันกับผู้ป่วย/ประชาชน ชวาระยงที่ไม่สบายใจ วิตกกังวลจากเหตุการณ์ สามารถมาตรวจหาเชื้อโควิด โดยรถตรวจโรคติดเชื้อมือชีววินิจฉัยพระราชทาน (รถตรวจโรคฯ พระราชทาน) ระหว่างวันที่ 14-24 กรกฎาคม 2563 โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

2. ศึกษาทางห้องปฏิบัติการ

2.1 กลุ่มผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูงโรคติดเชื้อมือไวรัสโคโรนา 2019 เก็บ Nasopharyngeal Swab (NPS) ร่วมกับ Throat swab (TS) ใส่ใน VTM 3 ml หลอดเดียวกัน ส่งตรวจ SARS-CoV-2 โดยวิธี real time reverse transcription polymerase chain reaction ที่ห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลระยอง ในกรณีที่ผลตรวจไม่ชัดเจน (inconclusive) จะส่งผลตรวจซ้ำเพื่อยืนยันที่ศูนย์วิทยาศาสตร์ การแพทย์ที่ 6 จังหวัดชลบุรี

2.2 กลุ่มผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงต่ำ และกลุ่มที่อยู่ในสถานที่/ชุมชนเดียวกันกับผู้ป่วย/ประชาชนชวาระยงที่ไม่สบายใจมีความประสงค์จะตรวจเก็บ NPS ร่วมกับ TS ใส่ใน VTM 3 ml หลอดเดียวกัน ส่งตรวจ SARS-CoV-2 โดยวิธี real time RT PCR โดยรถตรวจโรคฯ ระหว่างวันที่ 14-24 กรกฎาคม 2563 ส่งตรวจที่ห้องปฏิบัติการโรงพยาบาลระยอง สำนักงานป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง (สปคม.) และกรมวิทยาศาสตร์ การแพทย์

3. การศึกษาสภาพแวดล้อมและกระบวนการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.1 สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ของการท่าอากาศยาน อุตะเภ และเจ้าหน้าที่ด่านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเภ เรื่องการติดต่อประสานงานและขั้นตอนวิธีการรับผู้เดินทางเข้ามา

ในราชอาณาจักรไทยของท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเภ จังหวัดระยอง

3.2 สืบสวนสภาพแวดล้อมทั่วไปโรงแรม เอกชนแห่งหนึ่ง จังหวัดระยอง เช่น บริเวณห้องพัก จุดคัดกรอง และสัมภาษณ์พนักงานโรงแรมเรื่องการทำความสะอาดห้องพัก และพฤติกรรมอนามัยของพนักงาน

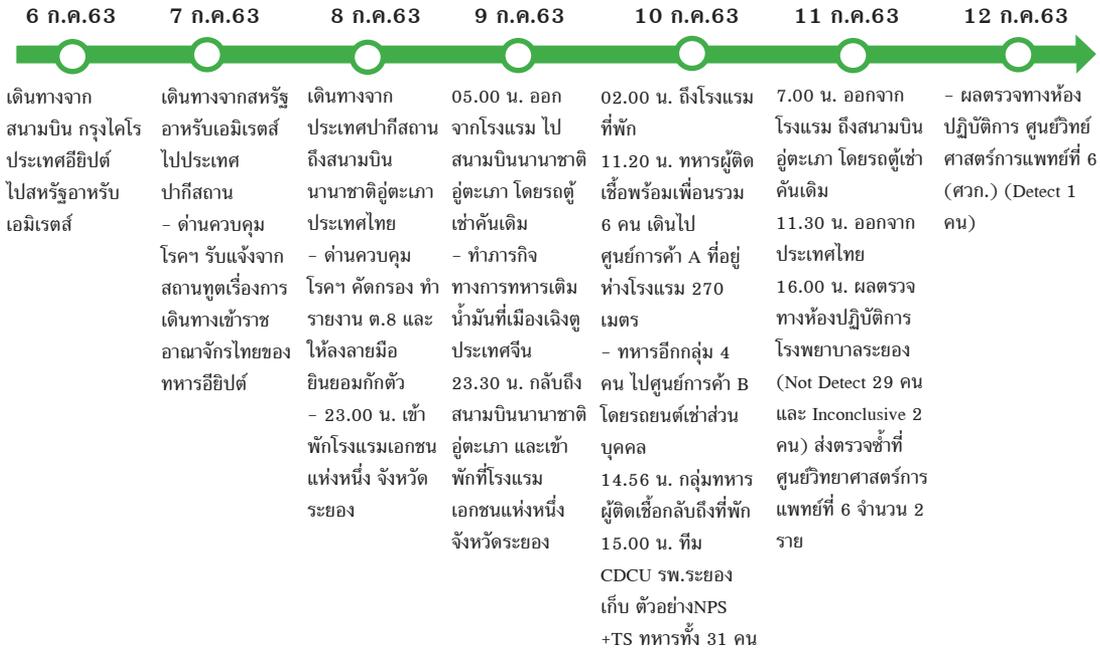
3.3 สืบสวนสภาพแวดล้อมศูนย์การค้า จังหวัดระยอง เช่น จุดคัดกรอง บริเวณที่ทหารอียิปต์เดินทาง และสัมภาษณ์พนักงานเรื่องการทำความสะอาดห้องสุขา และภายในบริเวณศูนย์การค้า

ผลการสอบสวนโรค

1. ผลการศึกษาระบาดวิทยาเชิงพรรณนา

1.1 ผลการสอบสวน

ผู้ติดเชื้อ เพศชาย อายุ 43 ปี สัญชาติอียิปต์ อาชีพพยานบิน เดินทางจากประเทศปากีสถาน เข้ามาประเทศไทย ที่ท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเภ เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2563 โดยเที่ยวบินทางทหารที่ EGY1215 และ EGY1216 มีกัปตันและลูกเรือ รวม 31 คน โดยผู้ติดเชื้อมือเที่ยวบินที่ EGY1215 และเข้าพักที่โรงแรม เอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดระยอง ระหว่างวันที่ 8-11 กรกฎาคม 2563 และวันที่ 10 กรกฎาคม 2563 เก็บตัวอย่างกลุ่มทหารทั้งหมด 31 คน พบผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 1 คน ผลยืนยันเมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2563 โดยกลุ่มทหารได้บินออกจากประเทศไทย เมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2563 โดยกลุ่มทหารเดินทางมาจากประเทศอียิปต์ ไปสหรัฐอเมริกาเพื่อเอมิเรตส์ และประเทศปากีสถาน ก่อนเดินทางเข้าประเทศไทย และระหว่างเข้าพักได้เดินทางไปศูนย์การค้า ในจังหวัดระยอง ก่อนออกนอกประเทศในวันที่ 11 กรกฎาคม 2563 โดยกลุ่มทหารอียิปต์จะสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่ออกมานอกห้องพัก (ภาพที่ 1) และ (ตารางที่ 1)

หมายเหตุ : หน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อ (Communicable Disease Control Unit: CDCU)

ภาพที่ 1 แสดงการเดินทางผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีทหารอียิปต์เดินทางเข้าประเทศไทย

ตารางที่ 1 แสดงผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการของผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ทหารอียิปต์ 1 คน)

วันที่เก็บตัวอย่าง	วันที่ทดสอบ	Cycle threshold (Ct) (Cut-Off Value = Ct<40)				ผลทดสอบหาสารพันธุกรรม ห้องปฏิบัติการ	
		E gene		Orf1b gene		COVID-19	
		RdRp gene	N gene	Orf1b gene	COVID-19	ห้องปฏิบัติการ	
10 ก.ค. 63	11 ก.ค. 63	33.99	35.67	36.82	-	Positive	รพ.ระยอง
10 ก.ค. 63	11 ก.ค. 63	-	-	37.43	37.30	Positive	ศวก. 6 ชลบุรี (รับตัวอย่างจาก รพ.ระยอง)

ผลการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม พบผู้สัมผัสใกล้ชิด และผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงต่ำ 451 คน (ตารางที่ 2) ทั้งหมด 499 คน แบ่งเป็นผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง 41 คน

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดผู้สัมผัสใกล้ชิดและการใส่อุปกรณ์ป้องกัน กรณีทหารอียิปต์ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ผู้สัมผัสใกล้ชิด	รายละเอียด	จำนวน (คน)	การใส่อุปกรณ์ป้องกัน ตนเอง
ผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง จำนวน 41 คน	1. กลุ่มทหารอียิปต์ที่เดินทางมาด้วยกัน	30	หน้ากากอนามัย
	2. พนักงานโรงแรม		หน้ากากอนามัย และ ถุงมือ
	- ผู้จัดการโรงแรม พนักงานคัดกรอง และพนักงานแผนกต้อนรับ	3	
	- แม่บ้านทำความสะอาด	4	
ผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงต่ำ จำนวน 458 คน	3. พนักงานขับรถตู้รับ-ส่งโรงแรม 4 คัน	4	หน้ากากอนามัย
	1. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติการท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา		หน้ากากอนามัย ถุงมือ
	- เจ้าหน้าที่ของการทำงานท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา	41	และ face shield
	- เจ้าหน้าที่ด่านควบคุมโรคฯ	2	
	- พลทหาร 3 คน (ช่วยคัดกรอง)	3	
	- เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง	4	
	- เจ้าหน้าที่สายการบิน ที่ให้บริการภาคพื้นดิน	10	
2. ทีมเก็บตัวอย่าง โรงพยาบาลระยอง	4	สวมใส่ Full PPE	
3. พนักงาน/ผู้ใช้ศูนย์การค้า A ในวันที่ 10 กรกฎาคม 2563 ช่วงเวลา 11.00-15.00 น.			หน้ากากอนามัย
	- ข้อมูลจากแอปพลิเคชัน “ไทยชนะ”	394	
รวมผู้สัมผัสใกล้ชิด		499	

2. ผลการศึกษาทางห้องปฏิบัติการ

จากการเก็บตัวอย่างในกลุ่มผู้สัมผัสใกล้ชิด จำนวน 499 คน แบ่งเป็นผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง 41 คน และเสี่ยงต่ำ 458 คน และการค้นหาเชิงรุกในประชาชน ขวาระยอง โดยรถตรวจโรคติดเชื้อซีวันรภัยพระราชทาน

ระหว่างวันที่ 14-24 กรกฎาคม 2563 มีผู้มารับบริการ 6,942 คน (รวมในกลุ่มเสี่ยงต่ำ 401 คน) รวมจำนวน ตรวจทั้งสิ้น 7,041 คน ผลตรวจไม่พบสารพันธุกรรม SARS CoV-2 ทั้งหมด (ตารางที่ 3 และ 4)

ตารางที่ 3 แสดงผลตรวจทางห้องปฏิบัติการและการดำเนินการตามมาตรการป้องกันควบคุมโรค กรณีทหารอียิปต์ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (ต่อ)

สถานที่	ผู้สัมผัส (คน)	ผู้สัมผัส เสี่ยงสูง	ผู้สัมผัส เสี่ยงต่ำ	วันเดือนปีที่เก็บ ตัวอย่าง	ผลการตรวจทางห้อง ปฏิบัติการ	การดำเนินงานตามมาตรการ ป้องกันควบคุมโรค
1. กลุ่มผู้สัมผัสใกล้ชิด						บินออกนอกประเทศไทย
1.1 กลุ่มเพื่อนทหาร	30	30	-	10/7/63	swab ครั้งที่ 1 ผลลบ	10/7/63
1.2 พนักงานโรงแรม เอกชนแห่งหนึ่งจังหวัด ระยอง	7	7	-	10,14/7/63 22/7/63	swab ครั้งที่ 1 ผลลบ swab ครั้งที่ 2 ผลลบ	กักตัว local quarantine 14 วัน
1.3 พนักงานขับรถตู้	4	4	-	10,14/7/63 22/7/63	swab ครั้งที่ 1 ผลลบ swab ครั้งที่ 2 ผลลบ	กักตัว local quarantine 14 วัน
1.4 เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ที่ทำอากาศยานนานาชาติ อุตะเกาะ	60	-	50	-	-	- เจ้าหน้าที่ของการทำงานอากาศยาน นานาชาติอยู่ตะเกาะ 41 คน และพล ทหาร 3 คน กักตัวเอง 14 วัน ณ อาคารรับรอง ฐานทัพเรือสัตหีบ - เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง 4 คน กักตัวเองที่บ้าน 14 วัน - เจ้าหน้าที่ด่านฯ 2 คน self quarantine และสังเกตอาการ 14 วัน - เจ้าหน้าที่ให้บริการภาคพื้นดิน 10 คน กักตัวที่บ้าน 14 วัน
1.5 ทีมเก็บตัวอย่าง โรงพยาบาลระยอง	4	-	4	-	-	- self quarantine และสังเกตอาการ 14 วัน
1.6 พนักงาน / ผู้เข้าใช้ ศูนย์การค้า A วันที่ 10/7/63 เวลา 11.00-15.00 น. ข้อมูล จากแอปพลิเคชัน “ไทย ชนะ”	(394)*	-	394*	14-24/7/63	swab ผลลบ	- ให้คำแนะนำ self quarantine และ สังเกตอาการ 14 วัน ติดตามทาง โทรศัพท์
รวมผู้สัมผัสใกล้ชิด	499	41	458			
2. การค้นหาเชิงรุกใน ประชาชนชาวระยอง	6,942 (401)*	-	6,942 (401)*	14-24/7/63	swab ผลลบ	- ให้คำแนะนำ
รวม	7,040	41	6,999		swab ผลลบ ทั้งหมด	

หมายเหตุ : * ยอดตัวเลข จะรวมอยู่ในการค้นหาเชิงรุกประชาชนชาวระยอง swab โดยรถตรวจโรคฯ พระราชทาน

ตารางที่ 4 ผลการค้นหาเชิงรุกในประชาชนชาวระยอง โดยรถตรวจโรคฯ พระราชทาน วันที่ 14-24 กรกฎาคม 2563

วันที่รับการตรวจ	ผู้มารับบริการ (คน)	ผลการตรวจ (คน)	สถานที่ตรวจทางห้องปฏิบัติการ
14 กรกฎาคม 2563	1,336	Not Detect ทั้งหมด	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรุงเทพฯ
15 กรกฎาคม 2563	1,252	Not Detect ทั้งหมด	กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์
16 กรกฎาคม 2563	1,244	Not Detect ทั้งหมด	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรุงเทพฯ
17 กรกฎาคม 2563	1,374	Not Detect ทั้งหมด	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรุงเทพฯ
18 กรกฎาคม 2563	809	Not Detect ทั้งหมด	สำนักงานป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง กรุงเทพฯ
19 กรกฎาคม 2563	486	Not Detect ทั้งหมด	โรงพยาบาลระยอง
20 กรกฎาคม 2563	279	Not Detect ทั้งหมด	โรงพยาบาลระยอง
21 กรกฎาคม 2563	63	Not Detect ทั้งหมด	โรงพยาบาลระยอง
22 กรกฎาคม 2563	42	Not Detect ทั้งหมด	โรงพยาบาลระยอง
23 กรกฎาคม 2563	31	Not Detect ทั้งหมด	โรงพยาบาลระยอง
24 กรกฎาคม 2563	26	Not Detect ทั้งหมด	โรงพยาบาลระยอง
รวม	6,942	Not Detect ทั้งหมด	

3. ผลการศึกษาสภาพแวดล้อม

3.1 การติดต่อประสานงานก่อนเข้ามาประเทศไทย และขั้นตอนพิธีการรับผู้เดินทางราชอาณาจักรไทย

วันที่ 9 เมษายน 2563 สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ประจำประเทศไทย แจ้งผ่านสายการบินการบินไทย เรื่องขออนุญาตเข้า-ออกเมืองพัทยา และขอเข้าพักที่โรงแรมแห่งหนึ่งในเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม-31 ธันวาคม 2563

วันที่ 22 มิถุนายน 2563 ผู้ประสานงานจากบริษัทการบินไทยแจ้งโรงแรมเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดระยองว่า จะมีกลุ่มทหารจากประเทศอียิปต์ (กัปตันและลูกเรือ จำนวน 31 คน) เข้าพักโรงแรมดังกล่าว

วันที่ 26-30 มิถุนายน 2563 เจ้าหน้าที่สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ประจำประเทศไทย แจ้งรายละเอียดการเดินทาง ผ่าน e-mail และทางโทรศัพท์ให้ทางโรงแรมเอกชนแห่งหนึ่ง จังหวัดระยองทราบว่า กลุ่มทหารดังกล่าวได้รับการยกเว้นไม่ต้องกักตัว เนื่องจากทั้ง 31 คน ได้รับการตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก่อนเดินทางเข้ามาประเทศไทย ผลตรวจไม่พบเชื้อ

วันที่ 7 กรกฎาคม 2563 ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา (ด้านควบคุมโรคฯ อู่ตะเภา) รับแจ้งจากสายการบิน เรื่องขออนุญาตบุคคลในเที่ยวบิน EGY 1215-1216 เข้าราชอาณาจักรไทย และขออนุญาตเข้าประเทศไทย ในวันที่ 8 กรกฎาคม 2563 เพื่อเปลี่ยนเครื่องและรับชิ้นส่วนอะไหล่ในระยะเวลาที่กำหนดชัดเจน โดยสายการบินได้ยื่นเอกสาร แจ้งพาหนะเข้าราชอาณาจักร ต.1 เอกสารการอนุญาตให้เครื่องบินลงจอดและเอกสารที่เกี่ยวข้อง และแจ้งเปลี่ยนโรงแรมที่พักจากจังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดระยอง เนื่องจากเครื่องบินต้องลงจอดที่ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา จังหวัดระยอง

วันที่ 8 กรกฎาคม 2563 เวลา 19.00 น. กัปตันและลูกเรือทั้งหมดเดินทางจากประเทศปากีสถานถึงท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภา เจ้าหน้าที่ด้านควบคุมโรคฯ อู่ตะเภา ตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้อง คัดกรองผู้เดินทางด้วยรายงาน ต.8 ตามระบบ และให้ผู้เดินทางทุกคนเซ็นใบยินยอมกักตัวตามมาตรา 42 เนื่องจากสัญญาณอินเทอร์เน็ทที่ท่าอากาศยานนานาชาติอู่ตะเภาชำรุด ทำให้ผู้เดินทางไม่ได้ใช้ แอปพลิเคชัน AOT Airports หลังการคัดกรองและตรวจสอบเอกสารเสร็จ เจ้าหน้าที่ด้านควบคุมโรคฯ อู่ตะเภา ได้แจ้งข้อมูลการเดินทางและผลการคัดกรองของผู้เดินทางทั้งหมด

ให้คณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดระยองทราบผ่าน Line group เวลา 19.49 น.

วันที่ 9 กรกฎาคม 2563 ด้านควบคุมโรคฯ อยู่ตะเภ่า ทำหนังสือแจ้งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดระยองอย่างเป็นทางการ

3.2 โรงแรมเอกชนแห่งหนึ่ง จังหวัดระยอง และการดำเนินการรับผู้เดินทาง

โรงแรมตั้งอยู่ใจกลางเมืองจังหวัดระยอง มีห้องพักทั้งหมด 80 ห้อง มี 8 ชั้น ชั้น 4-8 เป็นส่วนของห้องพัก โรงแรมแห่งนี้ได้รับการประสานจากบริษัทสายการบินในการหาที่พักตามเกณฑ์ที่สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ประจำประเทศไทย กำหนด และเป็นโรงแรมที่ผ่านมาตรฐานโรงแรม/ที่พัก สะอาดปลอดภัย ป้องกันโรค COVID-19 จากกรมอนามัย เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2563 (โรงแรมไม่ประสงค์ขึ้นทะเบียนเป็นสถานที่กักกันโรคที่ทางราชการกำหนด) โรงแรมมีระบบการคัดกรองวัดไข้ มีการจัดการเว้นระยะห่าง และมีจุดบริการเจลแอลกอฮอล์ให้ล้างมือก่อนเข้าโรงแรม โดยให้ผู้เข้าพักทุกคนเดินย่ำในกระบะน้ำยาฆ่าเชื้อ ก่อนเดินผ่านตู้พ่นฆ่าเชื้อที่เป็นละอองฝอย แล้วจึงเข้าประตูตึกมาที่แผนกต้อนรับของโรงแรม ผ่านฉากกันพลาสติกใส รับคีย์การ์ด และผู้เข้าพักทุกคนถือกระเป๋าเดินทางเอง ในบริเวณโรงแรมมีแอปพลิเคชัน “ไทยชนะ” ให้ดาวน์โหลดและคำแนะนำเรื่องโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

การจัดอาหารเป็นแบบชุด (box set) เพื่อไม่ให้ปะปนกับผู้เข้าพักคนอื่น การทำความสะอาดห้องพัก จะมีแม่บ้านประจำแต่ละชั้น ๆ ละ 2 คน ดูแลทำความสะอาดห้องพักทุกวัน/หลัง check out

3.3 สภาพแวดล้อมศูนย์การค้า จังหวัดระยอง และมาตรการคัดกรอง

ศูนย์การค้าตั้งอยู่ใจกลางเมืองจังหวัดระยอง เป็นแหล่งรวมแฟชั่น ร้านอาหาร โรงภาพยนตร์ และธนาคาร บนพื้นที่ 118,590 ตารางเมตร มี 3 ชั้น เปิดทำการตั้งแต่ 10.30-21.00 น. ของทุกวัน บริเวณจุดทางเข้า-ออก มีเจ้าหน้าที่ประจำจุดคัดกรอง 1 คน ดูแลตรวจตรา

ให้ผู้เข้าใช้บริการใส่หน้ากากอนามัยทุกคน มีระบบคัดกรองวัดไข้ด้วยเครื่องอัตโนมัติ มีเจลแอลกอฮอล์ให้ล้างมือ และให้ดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน “ไทยชนะ” มีการทำความสะอาดห้องน้ำ รวมถึงมีการทำความสะอาดพื้นผิว จุดสัมผัสภายในบริเวณศูนย์การค้า ทุก 1 ชั่วโมง และมีการฉีดพ่นน้ำยาฆ่าเชื้อทุกวันศุกร์

4. มาตรการควบคุมป้องกันการระบาดที่ดำเนินการ มาตรการเร่งด่วน (วันที่ 12-14 กรกฎาคม 2563)

1. เนื่องจากโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่ออันตราย การดำเนินการต่างๆ จะอาศัยอำนาจของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดระยอง โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดระยองเป็นประธาน มีข้อสั่งการ ดังนี้

- ปิดโรงแรมที่พัก 14 วัน ตั้งแต่วันที่ 14-28 กรกฎาคม 2563 มอบหมายให้สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยองและสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ชลบุรี ประเมินมาตรการป้องกันโรคของโรงแรม ส่วนพนักงานกลุ่มเสี่ยงสูง ให้เก็บ NPS ร่วมกับ TS ส่งตรวจ SARS-CoV-2 โดยวิธี PCR และเข้ากักตัวที่ local quarantine (LQ) อำเภอบ้านค่าย จำนวน 14 วัน ส่วนพนักงานกลุ่มเสี่ยงต่ำ home quarantine และสังเกตอาการตนเอง จำนวน 14 วัน ตามแนวทางของกรมควบคุมโรค

- ปิดศูนย์การค้า ตั้งแต่วันที่ 14 กรกฎาคม 2563 เวลา 13.00 น. เพื่อทำความสะอาด (big cleaning) ในโรงแรมและศูนย์การค้าที่ผู้ติดต่อไปใช้บริการและให้เปิดในวันที่ 16 กรกฎาคม 2563 และให้ทบทวนภาพบันทึกจากกล้องวงจรปิดที่ศูนย์การค้าเพื่อระบุผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูง

- ปิดโรงเรียนในสังกัดเทศบาล และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ในจังหวัดระยอง ตั้งแต่วันที่ 14-17 กรกฎาคม 2563 จำนวน 274 แห่ง

- มีการประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนที่กังวลใจสามารถมาตรวจคัดกรองเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ได้ที่ศูนย์การค้า 2 แห่ง จังหวัดระยอง โดยรถตรวจโรคฯ พระราชทาน จำนวน 3 คัน ให้บริการ

ระหว่างวันที่ 14-24 กรกฎาคม 2563 และสื่อสารความเสี่ยง สร้างการรับรู้และความเข้าใจของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้ประชาชนจังหวัดระยอง

2. กรมควบคุมโรค ประสานติดตามการแจ้งเตือนจากแอปพลิเคชัน “ไทยชนะ” ในผู้ที่มาศูนย์การค้า P ในวันที่ 10 กรกฎาคม 2563 ช่วงเวลา 11.00-15.00 น. ให้มาตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยรถตรวจโรคติดเชื้อฯ พระราชทานจังหวัดระยอง โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ระหว่างวันที่ 14-24 กรกฎาคม 2563

3. กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ประสานงานไปยังประเทศอียิปต์ ผ่านกลไกของกฎอนามัยระหว่างประเทศ (International Health Regulation: IHR) และสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ประจำประเทศไทย เพื่อขอทราบประวัติการเดินทางของผู้ติดเชื้อขณะอยู่ในประเทศไทย และดำเนินการสอบสวนควบคุมโรคต่อไป

มาตรการระยะยาว

1. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง เร่งตรวจประเมินโรงแรมที่ประสงค์เข้าร่วมเป็นสถานกักกันที่ทางราชการกำหนด (alternative local quarantine) เพื่อรองรับผู้เดินทางในอนาคต

2. การสร้างความเชื่อมั่นให้กับพื้นที่จังหวัดระยอง ให้กลับเข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วที่สุด โดยให้จังหวัดระยองเป็นโมเดลนำร่อง จัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยวและกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาและข้อจำกัดในการสอบสวนโรค

1. เนื่องจากกลุ่มทหารอียิปต์ ไม่ได้ใช้แอปพลิเคชัน AOT Airports ทำให้การติดตามกลุ่มทหารดังกล่าว ใช้ข้อมูลสอบถามจากพนักงานโรงแรม และกล้องวงจรปิดของโรงแรมและของพื้นที่ใกล้เคียงเท่านั้น

2. การตรวจคัดกรองประชาชนในจังหวัดระยอง มีการคัดกรองวัดไข้และสอบถามอาการเบื้องต้น ในระบบ QR Code ของหน่วยบริการที่มาเก็บตัวอย่างทางห้องปฏิบัติการ และผลการตรวจไม่พบผู้ติดเชื้อ จึงไม่นำข้อมูลส่วนนี้มาใช้ในการวิเคราะห์ผล

วิจารณ์

เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ก่อให้เกิดโรคที่มีความรุนแรง แตกต่างกันขึ้นอยู่กับโรคประจำตัว และระบบภูมิคุ้มกันของผู้ป่วยเอง ระยะฟักตัวตั้งแต่ 1-14 วัน ค่าเฉลี่ย 5-6 วัน โดยมากกว่า 97% มีอาการภายใน 14 วัน⁽⁶⁾ อาการที่พบมากที่สุด ไข้ ไอ อ่อนเพลีย รongลงมา หายใจขัด ปวดข้อ/กล้ามเนื้อ เจ็บคอและปวดศีรษะ อาการที่ค่อนข้างจำเพาะ ได้แก่ จมูกไม่ได้กลิ่น ลิ้นไม่รับรส โดย 80% ของผู้ติดเชื้อจะไม่แสดงอาการ หรือมีอาการเพียงเล็กน้อย⁽⁶⁾ ผู้ที่ไม่แสดงอาการของโรค หรืออยู่ในระยะฟักตัวสามารถแพร่กระจายเชื้อไวรัสสู่ผู้อื่นได้⁽⁷⁾ และในผู้ที่ไม่มีประวัติสัมผัสเชื้อแต่ไม่แสดงอาการสามารถตรวจพบสารพันธุกรรมของไวรัสได้เช่นกัน⁽⁸⁾ จากการสำรวจในประเทศจีน พบว่าระยะเวลาเฉลี่ยของการตรวจพบเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 ในผู้รอดชีวิต คือ 20.0 วัน (IQR 17.0-24.0) และในผู้เสียชีวิตสามารถตรวจพบได้จนเสียชีวิต ระยะเวลาที่สั้นที่สุดที่ตรวจพบเชื้อไวรัสในกลุ่มผู้รอดชีวิต คือ 8 วัน และยาวที่สุดคือ 37 วัน⁽⁹⁾ และจากผลการศึกษาในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในฝรั่งเศส ผู้ติดเชื้อที่มีอาการเล็กน้อย 80 ราย เก็บ nasopharyngeal swab ส่งตรวจ PCR และเพาะเลี้ยงเชื้อไวรัส (viral culture) ทุกวันจน ผู้ติดเชื้อกลับบ้าน เฉพาะในผู้ติดเชื้อ PCR CT value of <34 พบว่าผลตรวจพบเชื้อไวรัส SARS-CoV-2 เป็นลบ 83% ในวันที่ 7 และผลเป็นลบ 100% ในวันที่ 12 ส่วนการเพาะเลี้ยงเชื้อให้ผลเป็นลบ 97.5% ในวันที่ 5 และให้ผลเป็นลบ 100% ในวันที่ 9⁽¹⁰⁾ คือตรวจพบเป็นซากเชื้อ ไม่สามารถแพร่เชื้อได้ จากข้อมูลดังกล่าว สอดคล้องกับทหารอียิปต์รายนี้ ที่ตรวจพบเชื้อแต่ไม่แสดงอาการเจ็บป่วย และกลุ่มทหารที่เดินทางมาด้วยกันผลตรวจทางห้องปฏิบัติการไม่พบผู้ติดเชื้อ ประกอบกับผลตรวจคัดกรองเชิงรุกในประชาชนระยอง 10 วัน (ตั้งแต่วันที่ 14-24 กรกฎาคม 2563) จำนวน 6,942 คน ผลไม่พบเชื้อทั้งหมดเช่นกัน สันนิษฐานได้ว่า ผู้ติดเชื้อรายนี้น่าจะติดเชื้อมาจากต่างประเทศ ก่อนเดินทางเข้ามาประเทศไทยในวันที่ 8 กรกฎาคม

2563 และเก็บตัวอย่างวันที่ 10 กรกฎาคม 2563 พบการติดเชื้อ โดยเชื้อที่ตรวจพบอาจเป็นซากเชื้อ การแพร่กระจายเชื้อได้น้อยมากหรือไม่สามารถแพร่เชื้อได้ จึงไม่มีการแพร่กระจายเชื้อในกลุ่มทหารอียิปต์และในพื้นที่ชุมชนจังหวัดระยอง

สำหรับกรณีทหารอียิปต์ ออกมาในแหล่งชุมชน ศูนย์การค้า จังหวัดระยอง จากการสอบสวน พบว่าสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ได้ยื่นเรื่องกับกระทรวงการต่างประเทศ วันที่ 9 เมษายน 2563 และผ่านขั้นตอนการตรวจสอบจากกระทรวงการต่างประเทศแล้ว ซึ่งดำเนินการก่อน ที่จะมีประกาศยกเว้นผู้โดยสารหรือผู้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร 11 ประเภท ตามแนบท้ายคำสั่งศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด19) ที่ 7/2563 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2563⁽¹¹⁾ กลุ่มทหารอียิปต์ ดังกล่าวจัดอยู่ในบุคคลยกเว้น ประเภท 5 ผู้ควบคุมยานพาหนะหรือเจ้าหน้าที่ประจำยานพาหนะ ซึ่งจำเป็นต้องเข้ามาตามภารกิจ และมีกำหนดเดินทางออกนอกราชอาณาจักรชัดเจน⁽¹¹⁾ โดยวันที่ 7 กรกฎาคม 2563 สายการบินเที่ยวบินทางทหาร EGY 1215 และ EGY 1216 ได้แสดงเอกสารที่ยื่นขออนุญาตต่อต้านควบคุมโรคฯ อยู่ตะเภ่า ล่วงหน้าอย่างน้อย 24 ชั่วโมง และแจ้งว่ามี การเปลี่ยนโรงแรมที่พักจากจังหวัดชลบุรี เป็นจังหวัดระยอง โดยบุคคลในเที่ยวบินดังกล่าว ได้รับอนุญาตให้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักร ประกอบกับเป็นพันธมิตรทางการทหารที่มีต่อกันกับสถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐอาหรับอียิปต์ จึงอนุญาตให้ได้รับการกักกัน ณ โรงแรมเอกชนแห่งหนึ่ง จังหวัดระยองดังกล่าว ในขณะที่โรงแรมที่พักนั้น ไม่ได้เป็นสถานที่กักกันโรคตามที่ทางราชการกำหนด จึงไม่ได้ดำเนินมาตรการกักกัน ทำให้กลุ่มทหารอียิปต์สามารถออกจากโรงแรมที่พักไปยังสถานที่ชุมชน ศูนย์การค้า สำหรับมาตรการสำคัญ ที่ประเทศไทยใช้ในการป้องกันวิกฤตการณ์จากโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ 1) มาตรการป้องกันและสกัดกั้นการนำเชื้อเข้าสู่ประเทศไทย ให้ผู้ที่เดินทางมาจากท้องที่หรือเมืองท่านอกราชอาณาจักร ต้องได้รับการตรวจคัดกรอง

แยกกัก กักกัน หรือคุมไว้สังเกตในสถานที่ที่ทางราชการกำหนด และ 2) มาตรการยับยั้งการระบาดภายในประเทศ ให้มีการปิดสถานที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดที่มีคนแออัด ง่ายต่อการแพร่เชื้อ⁽¹²⁾ ทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อภายในประเทศลดลง และไม่มีรายงานผู้ติดเชื้อในประเทศไทยตั้งแต่วันที่ 13 พฤษภาคม 2563 เป็นต้นมา⁽²⁾ สำหรับผู้ติดเชื้อรายใหม่ในแต่ละวัน จะเป็นคนไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศและเข้ากักตัวเพื่อเฝ้าระวังอาการในสถานที่ที่ทางราชการกำหนด ดังนั้น เมื่อมีการตรวจพบผู้ติดเชื้อ แต่ไม่ได้อยู่ในสถานที่กักกันที่ทางราชการกำหนด ย่อมสร้างความกังวลใจให้ประชาชนในพื้นที่ โดยกรมควบคุมโรค และสำนักงานเขตสุขภาพที่ 6 ได้ดำเนินการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม และติดตามผู้สัมผัสใกล้ชิดเสี่ยงสูงทุกคน เข้ารับการตรวจทางห้องปฏิบัติการ 2 ครั้ง ผลไม่พบการติดเชื้อ และดำเนินการกักกัน หรือคุมไว้สังเกตในผู้สัมผัสใกล้ชิดทุกคนตามแนวทางกรมควบคุมโรค รวมถึงการ นำรถตรวจโรคฯ พระราชทาน ให้บริการตรวจหาเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระหว่างวันที่ 14-24 กรกฎาคม 2563 มีประชาชนชาวระยองเข้ารับการตรวจ 6,942 คน ผลไม่พบเชื้อทั้งหมดเช่นกัน แสดงว่า ยังไม่มีการแพร่กระจายเชื้อสู่พื้นที่ชุมชน และยังบ่งชี้ว่าที่ผ่านมาในเขตตัวเมืองจังหวัดระยองมีความปลอดภัยสูง ดังนั้นการดูแลสุขภาพอนามัยของตนเองโดยสวมหน้ากากอนามัย เลี่ยงพื้นที่แออัด เว้นระยะห่าง ล้างมือบ่อยๆ รวมถึงการเฝ้าระวัง สังเกตอาการของตนเอง และรายงานต่อแพทย์ การเคร่งครัดการลงทะเบียนเข้า ออก สถานที่ที่ใช้บริการในแอปพลิเคชัน “ไทยชนะ” เพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามผู้สัมผัสเข้าสู่ระบบเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรค เพื่อเตรียมพร้อมรับมือหากเกิดการระบาดระลอกใหม่ ต่อไป

สรุป

แม้ว่าประเทศไทย ขณะนี้ไม่มีรายงานผู้ติดเชื้อในประเทศต่อเนื่องเป็นเวลา 90 วันแล้ว (ณ 23 สิงหาคม 2563) ซึ่งยังมีโอกาสพบผู้ติดเชื้อในประเทศรายใหม่ได้

เนื่องจากอาจมีผู้ป่วยที่ไม่แสดงอาการปะปนในชุมชน และมีคนไทยที่เดินทางกลับจากต่างประเทศและเข้ากักตัวในสถานที่ที่รัฐจัดให้ หรือการลักลอบเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย อย่างไรก็ตาม มาตรการผ่อนคลายเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้น อาจทำให้ประชาชนมีความกังวลใจ สิ่งที่ต้องปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ คือ การปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการติดเชื้อและเฝ้าระวังตนเองไม่ให้รับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้วยการสวมหน้ากากอนามัย เว้นระยะห่าง ล้างมือบ่อยๆ หลีกเลี่ยงพื้นที่แออัด จะช่วยลดโอกาสพบการระบาดในประเทศไทยได้

ข้อเสนอแนะในการเฝ้าระวังและควบคุมการระบาด

ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศท่าอากาศยานนานาชาติ อุตะเภะ จังหวัดระยอง

1. การเน้นกำชับในการใช้แอปพลิเคชัน AOT Airports ในผู้เดินทางเข้าประเทศทุกราย เพื่อประโยชน์ในการติดตามและเฝ้าระวังโรค กรณีมีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในกรณี มีการแจ้งว่าอินเทอร์เน็ตในท่าอากาศยานนานาชาติอุตะเภะช้า ควรมีการตรวจสอบแก้ไขระบบเพื่อให้สามารถใช้งานได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรติดตามข้อมูลข่าวสาร และตรวจสอบการขึ้นทะเบียนสถานที่กักกันผู้เดินทางที่ทางราชการกำหนดเป็นระยะ เพื่อให้การออกคำสั่งให้ผู้เดินทางไปกักกันยังที่นั้น ๆ เป็นไปด้วยความถูกต้องตามข้อกำหนดที่กำหนด

3. ควรมีการจัดทำแผนผัง ขั้นตอนการปฏิบัติงานของช่องทางเข้าออกระหว่างประเทศ ทั้งก่อนเข้ามาในราชอาณาจักร ขณะอยู่ในราชอาณาจักร และการออกจากราชาอาณาจักร โดยระบุถึงรายละเอียด ขั้นตอน เอกสารที่ใช้ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เป็นปัจจุบันทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

4. การเตรียมความพร้อมทีมเจ้าหน้าที่ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศ ในการคัดกรอง การเฝ้าระวัง การสวมอุปกรณ์ป้องกันตนเอง รวมถึง

การเก็บส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการ ณ บริเวณหน้าด่านสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด

1. ควรจัดทำทะเบียนสถานที่กักกันผู้เดินทางที่ทางราชการกำหนด แจ้งแก่เจ้าหน้าที่ด้านควบคุมโรคติดต่อระหว่างประเทศทราบ เพื่อความชัดเจนในการส่งกักกันผู้เดินทางมาจากต่างประเทศ

2. การเน้นกำชับสถานที่กักกันโรค ในการดำเนินมาตรการควบคุมการกักกันให้เป็นไปตามที่รัฐกำหนด

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ชลบุรี ผู้อำนวยการกองระบาดวิทยา ผู้อำนวยการสำนักงานป้องกันควบคุมโรคเขตเมือง ผู้ตรวจราชการเขตสุขภาพที่ 6 นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดระยอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการสนับสนุนดำเนินงาน การเก็บตัวอย่างและการตรวจวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการ ขอขอบคุณทีมปฏิบัติการสอบสวนโรคเฉพาะกิจ กรณีโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรมควบคุมโรค ทีมปฏิบัติการสอบสวนโรคของสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 6 ชลบุรี เจ้าหน้าที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดระยอง หน่วยปฏิบัติการควบคุมโรคติดต่อ (Communicable Disease Control Unit: CDCU) โรงพยาบาลระยอง ที่ช่วยเก็บข้อมูลและอำนวยความสะดวกในการทำงาน ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่การทำอากาศยานนานาชาติอุตะเภะ หัวหน้าด่านควบคุมโรคฯ อุตะเภะ โรงแรมเอกชน และศูนย์การค้าจังหวัดระยองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ที่ให้ความร่วมมือในการทำงาน สนับสนุนข้อมูลที่เป็นประโยชน์

เอกสารอ้างอิง

1. World Health Organization. Statement on the second meeting of the International Health Regulations (2005) Emergency Committee regarding the outbreak of novel coronavirus (2019-nCoV) [Internet]. 2020 [cited 2020

- Aug 30]. Available from: [https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-\(2005\)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-\(2019-ncov\)](https://www.who.int/news/item/30-01-2020-statement-on-the-second-meeting-of-the-international-health-regulations-(2005)-emergency-committee-regarding-the-outbreak-of-novel-coronavirus-(2019-ncov))
2. Emergency Operation Center. Department of Disease Control (TH). Corona Virus Disease (COVID-19) [Internet]. [cited 2020 Aug 30]. Available from: <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/eng/situation.php>
 3. Royal Thai Government. Announcements and Orders. Establishment of the Coronavirus Disease Situation Management Center (COVID-19) [Internet]. [cited 2020 Aug 30]. Available from: <https://www.thaigov.go.th/news/contents/details/27963> (in Thai)
 4. Department of Disease Control (TH). Situations of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) [Internet]. [cited 2020 Sep 9]. Available from: <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/news.php> (in Thai)
 5. Department of Disease Control (TH). Guidelines for Surveillance and Investigation of Coronavirus Disease 2019 (COVID-19) [Internet]. 2020 May 15 [cited 2020 Aug 30]. Available from: https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/g_srrt/g_srrt_150563.pdf (in Thai)
 6. World Health Organization. Including points to know about COVID-19 what do we know now?. [Internet]. 2020 May 22 [cited 2020 Aug 30]. Available from: https://www.who.int/docs/default-source/searo/thailand/covid-infog-v3-th-r03.pdf?sfvrsn=3129b6f1_0 (in Thai)
 7. Camilla R, Mirjam S, Peter S, Gisela B, Guenter F, Claudia W, et al. Transmission of 2019-nCoV Infection from an Asymptomatic Contact in Germany. *N Engl J Med.* 2020;382:970-1.
 8. Lirong Z, Feng R, Mingxing H, Lijun L, Huitao H, Zhongsi H, et al. SARS-CoV-2 Viral Load in Upper Respiratory Specimens of Infected Patients. *N Engl J Med.* 2020;382:1177-9.
 9. Zhou F, Yu T, Du R, Fan G, Liu Y, Liu Z. Clinical course and risk factors for mortality of adult inpatients with COVID-19 in Wuhan, China: a retrospective cohort study. *The Lancet.* 2020; 395(10229):1054-62.
 10. Philippe G, Jean-Christophe L, Philippe P, Van Thuan H, Line M, Jacques S, et al. Clinical and microbiological effect of a combination of hydroxychloroquine and azithromycin in 80 COVID-19 patients with at least a six-day follow up: A pilot observational study. *Travel Med Infect Dis* [Internet]. 2020 [cited 2020 Oct 3]; March-April Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC7151271/>
 11. Royal Thai Government. Announcements and Orders. Orders of the Coronavirus Disease Situation Management Center (COVID-19) [Internet]. [cited 2020 Sep 30]. Available from: https://media.thaigov.go.th/uploads/public_img/source/7-2563.pdf (in Thai)
 12. Royal Thai Government. Government House News [Internet]. [cited 2020 Sept 30]. Available from: <https://www.thaigov.go.th/news/contents/index/1175> (in Thai)